

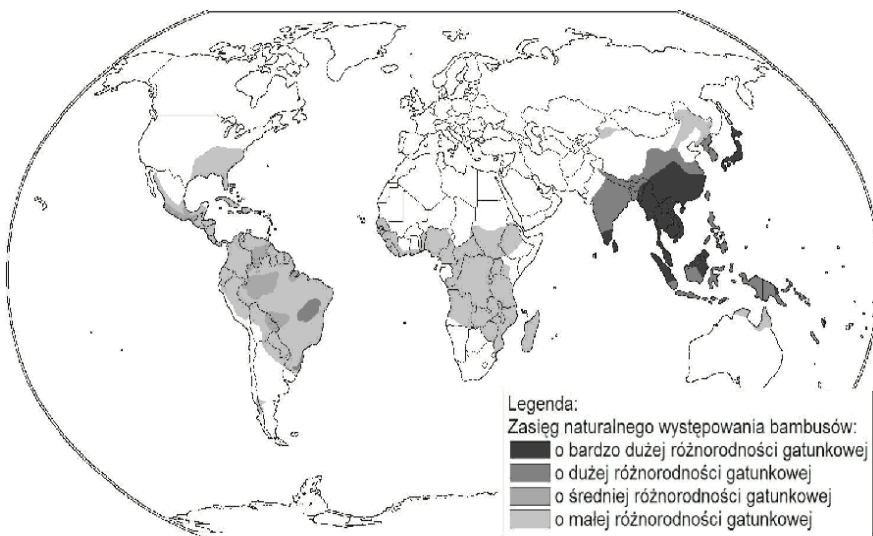
2 Ogólne informacje o bambusach

Występowanie w naturze

7

Występowanie w naturze.

Bambusy są roślinami rodzimymi na wszystkich kontynentach z wyłączeniem Europy i Antarktydy (Rys. 1). Ze względu na rozmieszczenie, oraz znaczne różnice taksonomiczne, wydziela się trzy rejony występowania: pierwszy stanowi Azja i Polinezja, drugi obie Ameryki, a trzeci Afryka. Zdecydowanie najbardziej różnorodne są w Azji i na Polinezji, a najmniej w Afryce. W obu Amerykach jest również stosunkowo mała różnorodność, z wyłączeniem niektórych fragmentów Puszczy Amazońskiej.

Rysunek 1: Zasięg występowania bambusów na świecie

W zależności od klimatu, w którym występują można bambusy podzielić na następujące grupy :

1. Tropikalne, skupiające największą liczbę gatunków,
2. Subtropikalne, stanowiące drugą co do wielkości grupę,

3. Bambusy strefy umiarkowanej, do której zalicza się przeszło 200 gatunków pochodzących z chłodniejszych i wyżej położonych regionów.

Nieco upraszczając można połączyć dwie pierwsze grupy i określić mianem bambusów tropikalnych. Bambusy tropikalne (i subtropikalne) różnią się znacznie od bambusów ze strefy umiarkowanej. Większość bambusów strefy tropikalnej rośnie w zwartych kępach. Natomiast bambusy strefy umiarkowanej bardzo często w luźnych, gdyż wytwarzają długie kłącza rozłogowe. Od tej reguły są jednak liczne odstępstwa. W odróżnieniu od bambusów tropikalnych, te ze strefy umiarkowanej nie mogą być rozmnażane z sadzonek łodygowych. Najważniejsza jednak różnica polega jednak na tym, że bambusy strefy umiarkowanej zapadają w spoczynek zimowy, dzięki któremu mogą przetrwać okres ze znacznie obniżoną temperaturą otoczenia i ta cecha czyni je roślinami przydatnymi do uprawy w ogrodach, także w Polsce.

W odniesieniu do bambusów z umiarkowanego klimatu spotyka się podział na trzy grupy związane z warunkami środowiskowymi, w jakich występują:¹

- **Górskie.** Porastają Andy i Himalaje. Są to najczęściej gatunki o zwartym, kępowym wzroście. Najważniejsze rodzaje to *Fargesia* i *Thamnochlamus*. Są dobrze przystosowane do znoszenia długich zim z bardzo niskimi temperaturami i gwałtownymi zamieciami. Jednak w związku z wysoką wilgotnością powietrza panującą w ich naturalnym środowisku są bardziej wrażliwe na wysuszające zimowe wiatry oraz gorzej znoszą suszę i gorące lato, zwłaszcza na silnie nasłonecznionych stanowiskach.
- **Równinne.** To grupa w dużej mierze ograniczona do równin wschodnich Chin, z bardzo ważnym rodzajem *Phyllostachys*. W naturalnych warunkach większość z nich jest bardzo ekspansywna. W naszych ogrodach również, choć niektóre cechują się mniejszą inwazyjnością. Bambusy z tej grupy dobrze znoszą zarówno suszę latem, jak też chłodne i suche powietrze zimą. Niektóre z nich przystosowały się do okresowego zalewania wodą. Przystosowanie do zmiennych warunków czyni tę grupę bardzo atrakcyjną do naszych ogrodów.

¹ Taki podział proponuje w swojej książce Whittaker (2005)

- **Wyspowe.** Grupa obejmująca gatunki z Japonii, Tajwanu i Wysp Kurylskich (*Sasa kurilensis* ma ze wszystkich bambusów najdalej na północ wysuniętą granicę występowania). Niektóre z nich są bardzo odporne na duże mrozy, ale nie można zapomnieć, że podobnie jak grupa górską, rosną na obszarach z wysoką wilgotnością powietrza. W naszych warunkach klimatycznych duże, egzotycznie wyglądające liście (cechujące większość bambusów z tej grupy) bardzo często zasychają zimą. Wiele bambusów wyspowych charakteryzuje się dużą ekspansywnością, nawet w chłodnych ogrodach.